

Werk

Titel: Matheias Capeder. Il farér cotschen

Ort: Erlangen

Jahr: 1916

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?345572629_0035|log45

Kontakt/Contact

[Digizeitschriften e.V.](#)
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

Dabot vo el ainten tgesa e sa sporscha alla patrunga da purtar se lena e metter chella pulit an ploma. La patrunga è stada fitg cuntainta, e la seira igl dat ella en per tgotschas anc bungas et en pang, tg'el ò purto a tgesa. Uscheia s'anschigniva Beat da's procurar lavour e pang, bod cun culeir ansemen lena, bod cun culeir fraias ot omgias, cun purtar se lena, cun scuar o cun eir e far otras comissiungs, talveisa tg'el na stueva betg ple andirar fom, ni tschartger almosna. En'eda tg'el è sto en po pi grond, è el ia an sarvetsch tar en Signour et è davento en brav om stimo da totts. Lo ancunter ò Albin gio igl sagond de betg purto ple lena agl patrung, tg'igl veva do la marena; igl culeir ansemen lena era per el mengia stantous, et igl eir per las [p. 122] portas pareva ad el pi cumadevel. Percheigl è el adegna rasto en marschung, e cur tg'el è sto carschia è el mort da misergia.

La lavour dat pang et onour.

MATHEIAS CAPEDER.

Il farér cotschen*).

(Calender Romonsch Pìgl on Basiast 1860 p. 37—40.)

A Surava viveva avant taimp en farér numno gliunsch anturn angal *igl farér cotschen*. Quel menava ligier e franc igl sies bung martel; el n'era betg sulettamantg conoschaint per en famous mestar aintigl sies mastier, el pussedeve er bunas conoschenschas scu docter de tgavals. Par-quegl na mantgev' ad el mai lavour. Avant la si fuschigna stavan tgers par tg'el el metta igl davos mang londerve, aintdavains schaschevan, stavan e pendevan gaffens de tottas schorts, tg'el veva fatg de nov u cumado; da gliunsch notiers niva meno tgavals ad anferar u a stgampentar dad enqualtgi mal. En affar promoviva l'oter; tott igl de or rebattiva la massa las freidas digl fatschento martel. Mintga posta e mintga viandant se fermava gugent tar igl viscal farér, tgi fascheva passar igl taimp cugl sies monter discours, cun legras canzungs, cun quintar enqual bel' istorgia u deir se badojas e far spass.

Co vign er en de en legar cumpagn ed arveiva la fuschigna digl farér cotschen, n[ou]a tg'el ho pi bot gia amprendia igl mastier e las isanzas digls farérs. Turnond dagl ester na pudev'el betg eir co dalosve sainza dar agl mestar en cordial saleit; tant de ple tgi gl'era en de tgod ed el puleva sperar de pussar or en po e se refrestger cun speisa e bevronda. De bun amei ho 'l do igl mang agl sies mestar ed è sto [p. 38] de quel

*) Farér numnan ils de Sursès il fravi e fuschigna la fravi[a].

ratschet cun en cordial bavegnaint. Igl vigl ho meno igl cumpagn an steiva e siva tgi quest ho gia puso giu la si valeisch e piglia igl plaz sporschia e l'oter gia servia se pang e vegu honigl antschet a se dumondar or l'egn l'oter sainza fegn. Igl cumpagn rachintava, scu tgi seia passo cun el agl ester, nu tg'el vegia luvro, tge paeis e tge martgeas tg'el vegia via; tge modas ed isanzas tg'el vegia cato co e lo; nu tg'el vegia vivia bungs u schlets deis, e cant tg'el desiderescha oss, siv'aveir viigia tants onns, de star finalmantg an si tgera patria. Cun gronda meraviglia s'informav' el alloura siv'igls sies couoschaints vigl, tgi tgi seia anc an veta e tge tgi fetschan, e tgi tgi sej'ia an l'oter mond.

Led e cuntaint agl tedlava tiers igl vigl, dava rasposta allas sis dumondas e mitteva se fleisamantg. Partge el prezav'ot aintigl sies intern igl brav cumpagn, ad el plascheva igl sies sang giudeza e la si bun'omour, igl sies lungatg sincer e betg manc la sia ferma postura. Schon cur tg'el era tar el sto ad amprender igl vev'el gia fitg gugent e mitteva grondas speranzas ainten el. L'ho gia taschia anfignen adaco igl grond desideri tg'el veva ainten sesez, oss n'igl ho 'l betg pudia retigneir ple e dei: „Schon dadi va ia tschertgea en vaccher cumpagn; partge lavour vaja mengia blera, ed igl mies bratsch na po betg ple menar igl martel schi franc scu den taimp; parquegl vea tar me an la mi fuschigna, cant bagn tgi nous ans convignign, savros te anc or digl taimp tgi te eras tar me. Ma sursto den tal proponimaint ho igl cumpagn tott scunfacto laschea crudar igls igls a bass; siv'en curt pertratg dei el cun vusch commoventa: „tger mestar! m'è veiramantg grev igl deir giu la vossa retschertga, mintg'oter less'ia gugent adempleir. Ma betg piglèm an mala part! pertge ena sontga ampurnaschung am leia e m'ubliescha de renunstgier [p. 39] a quella proferta culla quala am vez fatg tant'onour. Alla mi morou(x)[s]a, vous la conoschez, vaja do igl mies pled de turnar oss a tga, de metter se en agen luvratora e de menar ella, tgi spetga schon schi di sen me, an tgesa meja. Vous na pudez betg leir tg'ia l'angionna e fetscha eir an err la speranza, tg'ella ho mess segl mies return. Parquegl mestar ia az angraztg pella vossa proferta e betg am vegias ana(a)veidas, ia az carez ed onoresch adegna pigl mies mestar.“ Ena renunstga sumiglanta na vev'igl vigl betg spitgia e schi bagn tgi ainten el levava se ena profunda malavigla, zuppav'el ve prudentamantg quegl tgi sgultrav'aintigl sies intern. Tard ainten la notg enigl usche lev(a)[o]s se: igl vigl ho meno igl cumpagn a durmeir e givischia ad el 'na buna notg.

Ma aintigl agen lètg na tgatt'igl cotschen nign repos. El lascha liber fragn agl sies disgust, tgi fimava ainten el ple a ple siva veir igl sies bel project anullo; alla rabgia s'accumpogn(a)ia spert anc l'anvelgia e